

สรุปบทเรียน

หลักสูตร : ทักษะเอไอระดับพื้นฐาน (AI Basics)

โดย นางสาวภัทรทิพร ถนนมว้า เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

๑.ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI)

Generative AI มีรากฐานจากการวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ที่พัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่แชทบอต (Chatbots) ในช่วงทศวรรษ ๑๙๖๐ สู่อัลกอริทึม Generative Adversarial Networks (GANs) ในช่วงทศวรรษ ๒๐๑๐ จนก้าวมาเป็น Generative Pre-trained Transformer (GPT) ซึ่งมีความสามารถโดดเด่นในการทำ ความเข้าใจและสร้างภาษาธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถสร้างข้อความ รูปภาพ เสียง และวิดีโอได้อย่างสมจริง จนกลายเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานและการทำงาน

Generative AI จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของปัญญาประดิษฐ์ที่ได้รับการฝึกฝนด้วยข้อมูลจำนวนมากเพื่อเรียนรู้และจดจำรูปแบบ ความสัมพันธ์ และลักษณะเฉพาะของข้อมูล ก่อนนำความรู้ที่ได้มาสร้างเนื้อหาใหม่ที่มีความสมจริงและสอดคล้องกับบริบท การทำงานของระบบอาศัยเทคนิคด้านการเรียนรู้ของเครื่อง หรือ Machine Learning

ความสำคัญของ Generative AI ไม่ได้อยู่เพียงการสร้างเนื้อหาเท่านั้น แต่ยังช่วยขยายศักยภาพของมนุษย์ในการคิดและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ลดข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร ช่วยในการพัฒนานวัตกรรม เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าถึงเครื่องมือด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพได้อย่างเท่าเทียม

๒.การค้นหาทางอินเทอร์เน็ตและอื่นๆ

ก่อนที่อินเทอร์เน็ตจะเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน การค้นหาคำตอบสำหรับข้อสงสัยต่างๆ ไม่ใช่เรื่องง่าย ผู้คนไม่สามารถหยิบโทรศัพท์มือถือหรือเปิดคอมพิวเตอร์เพื่อค้นหาข้อมูลได้ทันทีเหมือนในปัจจุบัน การเข้าถึงข้อมูลที่น่าเชื่อถือในอดีตต้องอาศัยเวลาหลายชั่วโมง แต่ในปัจจุบันเราสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ภายในเวลาเพียงไม่กี่วินาที

ในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๗๐ ไมโครซอฟท์เริ่มต้นด้วยวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้คอมพิวเตอร์อยู่บนทุกโต๊ะทำงานและทุกบ้าน นับเป็นจุดเริ่มต้นของยุคคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ต่อมาในช่วงทศวรรษ ๑๙๙๐ Microsoft Network ได้ถือกำเนิดเป็นสัญญาณดิจิทัลยุคใหม่ และในปี ค.ศ. ๑๙๙๖ ไมโครซอฟท์ได้เปิดตัว Windows NT ๔.๐ ซึ่งมาพร้อมกับบริการ Indexing Service สำหรับจัดทำดัชนีข้อมูลบนเว็บไซต์ช่วยทำให้การค้นหาข้อมูลผ่านเว็บเซิร์ฟเวอร์อินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เริ่มพัฒนาอัลกอริทึม (Algorithm) สำหรับระบบค้นหาของตนเอง และในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ ก็สามารถแสดงผลการค้นหาเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นได้สำเร็จ ก่อนจะเปิดตัว Microsoft Bing ในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ ซึ่งเป็นเครื่องมือค้นหาที่ไม่ได้เพียงแค่นำเสนอข้อมูล แต่ยังช่วยทำความเข้าใจ และในปัจจุบัน Bing

ได้พัฒนาไปอีกขั้นด้วยการผสานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ จนกลายเป็น Microsoft Copilot ที่ได้รับผลการค้นหาตอบที่ครอบคลุมและรวดเร็ว

๓.การใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ

ในปัจจุบัน ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) มีความสามารถในการสร้างภาพ เสียง และวิดีโอที่มีความสมจริง จนบางครั้งแทบแยกไม่ออกกว่าเป็นของจริงหรือของปลอม เทคโนโลยีนี้เรียกว่า ดีปเฟก (deepfake) ซึ่งใช้เลียนแบบใบหน้า เสียง หรือการแสดงออกของบุคคลให้ดูเสมือนจริง การเผยแพร่ข่าวปลอม การปลอมแปลงตัวตน การโจมตีทางสังคม เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง บริษัทเทคโนโลยีผู้พัฒนาโมเดล AI และผู้ให้บริการอย่าง Microsoft จึงได้พัฒนามาตรการการตรวจสอบและป้องกันการใช้ AI ในทางที่ผิด รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับตรวจจับและลบเนื้อหาที่เป็นอันตรายหรืออาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดออกจากแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมดิจิทัลที่ปลอดภัยและส่งเสริมการใช้งานอย่างมีความรับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาดีปเฟก (deepfake) ต้องอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งบริษัทเทคโนโลยี หน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา องค์กรภาคประชาคม และประชาชน

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องพัฒนากฎหมายและมาตรการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อป้องกันการนำ AI ไปใช้หลอกลวง ละเมิดสิทธิ หรือสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมต่อผู้กระทำความผิด ควบคู่กับการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อและสามารถแยกแยะเนื้อหาจริงออกจากเนื้อหาที่สร้างด้วย AI จะช่วยลดผลกระทบจากข่าวปลอมและการบิดเบือนจากข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคุณด้วย Microsoft Copilot

Copilot เป็นเครื่องมือสารพัดประโยชน์ที่ปรับเปลี่ยนตามความต้องการ ไม่ว่าจะร่างอีเมล เขียนโค้ด ฟังก์ชันใหม่ สร้างคอนเทนต์หรือแม้แต่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ Copilot ถูกออกแบบให้เข้าใจบริบทให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและให้คำแนะนำที่เหมาะสมโดยเฉพาะ และสามารถสื่อสารได้หลายภาษา ออกแบบมาเพื่อทลายกำแพงทางภาษา และทำให้การเข้าถึงข้อมูลทั่วโลกเป็นเรื่องง่าย

Copilot มีรูปแบบการสนทนาให้เลือก ๓ รูปแบบ ได้แก่

๑.สร้างสรรค์ (Creative) เหมาะสำหรับงานที่ต้องใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เช่น การแต่งเรื่อง เขียนอีเมล การระดมไอเดีย หรือการคิดกิจกรรมใหม่ๆ

๒.สมดุล (Balanced) เหมาะสำหรับการใช้งานทั่วไปในชีวิตประจำวันที่ต้องการทั้งข้อมูล และความคิดสร้างสรรค์ เช่น สร้างแผนพัฒนาตนเอง ร่างแผนพัฒนาซอฟต์แวร์สเกลในทีมงาน

๓.แม่นยำ (Precise) เหมาะสำหรับการค้นหาข้อมูลที่ต้องการความถูกต้อง เช่น งานวิจัย คำถามเชิงเทคนิค กฎหมาย วิทยาศาสตร์ หรือข้อมูลที่ต้องอ้างอิง

๕.AI สำหรับทุกคน

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยหลักการของ Universal Design หรือการออกแบบเพื่อทุกคน AI กำลังเปลี่ยนโฉมโลกดิจิทัลให้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น ลดข้อจำกัดเดิม และเพิ่มขีด

ความสามารถด้วยระบบคอมพิวเตอร์ AI กำลังสร้างสรรค์รูปแบบการใช้งานและแพลตฟอร์มใหม่ๆ ที่ใช้งานง่าย ทำให้ทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยีได้สะดวกยิ่งขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือโครงการ Hexis – Antara ในประเทศอินเดียที่พัฒนาอุปกรณ์ที่สามารถแปลงข้อความเป็นอักษรเบรลล์ได้แบบทันที ช่วยให้ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงสื่อการเรียนรู้และการศึกษาได้สะดวกยิ่งขึ้น อีกตัวอย่างหนึ่งคือ Mentra เครือข่ายที่มุ่งสร้างโอกาสในการทำงานให้กับผู้ที่มีความหลากหลายทางระบบประสาท โดยใช้ AI วิเคราะห์จุดแข็ง ความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อจับคู่กับตำแหน่งงานที่เหมาะสม ส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมการทำงานที่หลากหลาย The DAISY Consortium ยังพัฒนาแอปพลิเคชันที่ใช้ AI แปลงหนังสือให้อ่านได้บนอุปกรณ์หลากหลายรูปแบบ รวมถึงมีการพัฒนาระบบประเมินผลสำหรับนักเรียนผู้พิการทางสายตา และการใช้ Azure AI Computer Vision และ Azure OpenAI ในพิพิธภัณฑ์ Rice Museum เพื่อสร้างคำบรรยายผลงานศิลปะและแปลงอักษรเบรลล์ ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และศิลปะได้อย่างใกล้เคียงกับผู้ที่มีมองเห็น

นอกจากการส่งเสริมความเท่าเทียมแล้ว AI ยังเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานในหลายอุตสาหกรรม ทำให้ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ทั้งการต่อยอดทักษะเดิมและการเรียนรู้ทักษะใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ในโลกยุคดิจิทัล ในภาคการเงิน AI ช่วยตรวจจับการทุจริต วิเคราะห์ความเสี่ยง และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ขณะที่ภาคพลังงาน AI ถูกนำมาใช้ควบคุมกังหันลมอัจฉริยะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพลังงาน และภาคการผลิตก็ได้รับประโยชน์จาก AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องจักรเพื่อคาดการณ์ความเสียหายล่วงหน้า ช่วยวางแผนการซ่อมบำรุง ประหยัดค่าใช้จ่าย รวมถึงช่วยคาดการณ์ความต้องการสินค้า บริการสินค้าคงคลัง และช่วยลดของเสียในกระบวนการผลิต

AI ยังมีบทบาทสำคัญในภาคค้าปลีก ภาครัฐ ภาคการเกษตร และงานด้านมนุษยธรรม โดยช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อพัฒนาการให้บริการ ยกระดับการบริการภาครัฐ วิเคราะห์ข้อมูลจากเซ็นเซอร์และภาพถ่ายดาวเทียมเพื่อวางแผนการเพาะปลูก และใช้เทคโนโลยี Machine Learning ร่วมกับภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง ช่วยคาดการณ์ภัยพิบัติล่วงหน้าทำให้หน่วยงานต่างๆ สามารถเตรียมความพร้อมและวางแผนช่วยเหลือได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ภัทรทิพร ถนอมว่า

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
หลักสูตรทักษะเอไอระดับพื้นฐาน (AI Basics)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2569

Ah.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล



a477a376